

**Türkiye Cümhuriyeti ile Ürüguay Cümhuriyeti arasında
aktolunan dostluk mukavelenamesinin tasdıkı
hakkında 1/528 numaralı kanun lâiyhası ve
Hariciye Encümeni mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı 613489

23 - IX - 929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hükümeti Cümhuriyemizle Ürüguay Cümhuriyeti arasında mün'akit dostluk mukavele-
namesi hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12/9/929 tarihli
içtimainda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe mazbatasile
birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Ahiren Ürüguay Hükümeti Hükümetimizle Berezilya ve sair Cenubî Amerika Cümhuriyetleri
arasında mün'akit muahedat misilli bir dostluk muahedenamesi akti arzusunu göstermesi
üzerine Hükümetimiz Roma Büyük Elçimizi Ürüguay Cümhuriyetinin salâhiyettar murahhası
ile emsali düveliyesi veçhile bir dostluk muahedenamesi aktine memur etmiş ve bulususta
Hükümeti cümhuriye ile Cenubî Amerika Hükümetleri arasında akit ve imza edilen dostluk
muahedenamesinin esas ittihazile ana göre bir dostluk muahedenamesi kararlaştırılmıştır.

Muahedenamenin birinci maddesi Türkiye Cümhuriyeti ile Ürüguay Cümhuriyeti arasında ve
kezalik iki Devletin tebaası beyninde sulh ve müsalem ve samimî ve daimî dostluk mevcut
olacağına dair olup emsali sairesine muvafıktır.

İkinci madde âkit tarafların hukuku düvel esasatına tevfikân münasebatı siyasiye v şehben-
derî tesisinde mutabık kaldıklarını mutazammındır. Bu madde dahi diğer Devletlerle aktedilen
dostluk muahedenamelerindeki aynı maddeye muvafıktır. Üçüncü madde muahedenamenin
tasdik olunacağından ve tasdiknamelerin Romada taati edileceğinden bâhistir. Bu dahi emsali
düveliyesine tevafuk etmektedir.

Muahedenamenin musaddak suretleri nüshalarının Romada taatisinin Ürüguay murahhasla-
rıncı talebi, Montevideo ile Ankara beynindeki mesafenin uzaklığının tevliit edeceği birçok
masarif hasebile bu talebin kabulünün her iki tarafa mucibi faide bir sühulet olacağı derpiş
ve teemmül edildiğinden nüshai musaddakalarının Romada taati edileceği tasrih kılınmıştır.

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Karar № 5

Esas № 1/537

4 - XII - 1929

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Türkiye - Ürüguay Cümhuriyetleri arasında 1929 kânunusanisinin dördüncü günü Romada imza olunan ve encümenimize muhavvel bulunan dostluk muahedesi ve merbutatı mütalea ve tetkik kılındı.

Türk ve Ürüguay Milletleri arasında mevcut rabita ve münasebetlerin daha sağlam esaslara ibtina ettirilmesi ve bu dostluk bağlarının samimî bir müşareketle de teyit ve takviye olunması her iki tarafça faydalı görülerek kanun lâiyhası ve merbutatı encümenimizce kabul edilmiş ve Büyük Meclisin tasvibine arz olunmuştur efendim.

Ha. E. Rs.	Kâ.				
Erzincan	Edirne	Âza	Âza	Âza	Âza
Saffet Ziya	Zeki Mesut	İ. Süreyya	Nusrat Sadullah	M. Nuri	H. Vasiî

Türkiye Cümhuriyeti Hükümetile Ürüguay Cümhuriyeti arasında dostluk muahedesi

Türkiye Reiscümhuru Hazretleri ve Ürüguay Cümhuriyeti Reisi iki millet arasındaki münasebatı samimî ve devamlı dostluk esaslarına istinat ederek tesis etmek arzusu ile] mütehas-sis olduklarından bir dostluk muahedenamesi aktini kararlaştırmışlar ve murahhasları olarak : Türkiye Reiscümhuru Hazretleri :

İtalya Devleti nezdinde Türkiye Cümhuriyeti Fevkalâde Murahhası ve Büyük Elçisi Muhtar Suat Beyi ;

Ürüguay Cümhuriyeti Reisi ;

Ürüguay Cümhuriyetinin İtalya Hükümeti nezdinde Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi Don Diego Pons'u murahhas tayin eylemişlerdir.

Mezkûr murahhaslar usulüne muvafık buldukları salâhiyetnamelerini taati eyledikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır.

Birinci madde — İki Yüksek Âkitlerin Hükümet ve milletleri beyninde daimî sulh ve devamlı dostluk mevcut olacaktır.

İkinci madde — Yüksek Âkit taraflar beyinlerinde hukuku düvel esasatına tevfikan siyâsî ve konsolosluk münasebatı tesis etmek salâhiyetini haiz olacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan her birinin siyâsî ve konsolosluk ajanları diğerinin arazisinde hukuku düvel kavaidile tayin edilen aym muameleye tabi tutulacaklardır.

Üçüncü madde — İşbu muahedename âkit memleketlerin her birinde kanunî muamelâtın ikmalinden sonra tasdik olunacaktır.

Balâdaki mevadî tasdik etmek üzere isimleri zikredilen murahhaslar işbu muahedeyi imzaladılar ve mühürlediler.

Romada iki nusha olarak her biri Fransızca ve İspanyolca lisanlarile 4 kânunsani 1929 tarihinde tanzim edilmiştir.

İmza
Diego Pons

İmza
Suat

Kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Üruguay Cümhuriyeti beyninde Roma'da 1929 senesi Kânunsanisinin dördüncü günü imza olunan dostluk muahedenamesi tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına Hariciye Vekili memurdur.

16 - IX - 929

Bş. V. <i>İsmet</i>	Ad. V. Mahmut Esat Bf. İçtimada bulunmadı	M. M. V. <i>Abdülhalik</i>	Da. V. Şükrü Kaya Bf. İçtimada bulunmadı	Ha. V. <i>T. Rüştü</i>
Ma. V. Saracoğlu Şükrü Bf. İçtimada bulunmadı	Mf. V. <i>Cemal Hüsnü</i>	Na. V. Recep Bf. İçtimada bulunmadı	İk. V. V. <i>Abdülhalik</i>	S. İ. M. V. <i>D. Refik</i>

